

دوری از مجلس گناه

سوره فرقان

آیه ۲۲

نشانه های بندگان شایسته خدا

۱۰

"الصَّوْمُ جُنَّةٌ مِنَ النَّارِ" روزه سیری است از آتش و مانع آنست که آتش دامن انسانرا بگیرد یعنی نمی گذارد که هوس های شیطانی در دل زنده گردد .

عبادات و فرائض اسلامی ، ریشه گناه و تمایلات زشت را درحالت جوانه زدن می سوزاند و نمی گذارد گناه به مرحله بروز کام نهد .

برای همین جهت ، اسلام دستور می دهد که از لغزشگاه ، بپرهیزیم و در مجلس معصیت مانند مجلس شراب و قمار و غیبت و تهمت حاضر نشویم زیرا شرکت در این مجالس سبب می شود که هوس های نامطلوب و تمایلات غیر صحیح در انسان زنده و بیدار گردد به جای شرکت در این مجالس در کلاس های

وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّفْجِ مَرُّوا كِرَامًا

کسانی که در مجلس معصیت حاضر نمی شوند و هر موقع با سخن لغویا کار بیپهوده روبرو شدند بزرگوارانه می گذرند . و خود را آلوده نمی نمایند

دانشمندان برای مبارزه با بیماری اعم از جسمی و روحی پیش گیری را بهترین راه ، تشخیص داده اند مثلاً بهترین راه برای مبارزه با گناه و تحریک غرائز این است که زمینه گناه را از بین ببریم و نگذاریم یک فرد با گناه روبرو شود . در قرآن و در روایات اسلامی به این شیوه از مبارزه با گناه اشاره شده آنجا که می فرماید : ان الصلاة تنهى عن الفحشاء والمنکر (عنکبوت آیه ۴۵) : نماز شمارا از کارهای بد باز می دارد .

۱- سفینة البحار ج ۲ ص ۶۶ ماده صوم

بدل علی المیل و العدول ، من ذلك الزور ،
لانه ماثل عن طريقة الحق "۲" زور یک
معنی بیش ندارد و آن همان تمایل و عدول
است از این جهت دروغ را " زور " می‌گویند
زیرا سخن دروغ عدول از راه حق است .

راغب در مفردات خود قریب به همین
آورده و می‌افزاید : بشر زورا و مائلة الحفر:
چاهی که مایل حفر گردد ، به آن " زوراء "
می‌گویند .

در قرآن مجید در سه مورد دیگر لفظ
" زور " به کار رفته است که در همه مقصود
سخن و کار خلاف حق است اینک هر سه مورد
را از نظر شما می‌گذرانیم :

۱- اجتنبوا قول الزور^۳: از گفتار
خلاف حق ، بپرهیزید و اگر این آیه در تفاسیر
به شرک و یا به شهادت‌های دروغین ، تفسیر
شده است هدف بیان فردی از آن مفهوم
کلی است .

۲- فقد جاؤا ظلما و زورا^۴: گروهی
که می‌گویند قرآن از جانب خدا نیست ستم
و سخن برخلاف حق آورده‌اند " و اگر در
تفسیر این آیه به دروغ تفسیر شده است ، در
حقیقت تفسیر به لازم است ، زیرا سخن
متماثل از حق ، دروغ خواهد بود .

۳- وانهم یقولون منکرا من القول

۲- ج ۳ ص ۲۶

۳- سوره حج آیه ۲۵

۴- سوره فرقان آیه ۴

علم و دانش شرکت کنیم زیرا مجلس علم و
دانش از دیده امام بسیار ارزنده است تا
آنجا که آنرا ، روضة من ریاض الجنة و ان
الملائكة لتضع اجنحتهم علی طالب العلم .
میدانند یعنی " مجلس علم باغی است از باغ
های بهشت ، و فرشتگان بال های خود را زیر
پای دانش طلبان می‌گسترانند .

xxxx

قرآن مجید نهمین نشانه^۵ بندگان
خدارا این می‌داند که در مجالس معصیت
حاضر نشویم آن جا که می‌فرماید " الذین
لا یشهدون الزور . برای فهم آیه لازم است
واژه‌های " زور " و " شهاده " تفسیر گردند .
" واژه زور " در لغت عرب ؛

مقصود از کلمه " زور " که در فارسی
نیز به کار می‌رود چیست ؟ " زور " در لغت
عرب به معنی انحراف از حق است اگر به
دروغ " زور " گویند به خاطر این است که
دروغ انحراف از حق (راست) است ، اگر به
ظلم " زور " می‌گویند به خاطر این است که
ستم انحراف از حق که همان عدالت است ،
می‌باشد اگر به تمام معاصی " زور " گفته شود
به جهت این است که گناه انحراف از صراط
مستقیم است .

این فارس که یکی از بزرگترین
لغت‌شناسان عرب است در فرهنگ خود به نام
" المقاییس " می‌نویسد " زور " له اصل واحد

و زورا" آیات سخنی ناهنجار و برخلاف حق می گویند .

بنابراین مقصود از " زور " در آیه تنها دروغ نیست بلکه مقصود کلیه معاصی و گناهان است که از محور حق منحرف باشند .

لفظ " شهادت " به معنی حضور است و مقصود از لفظ " لایشهدون " همان پرهیز از حضور در مجلس معصیت است و در نتیجه معنی آیه این می شود که بندگان خدا در مکانی که خدا را نافرمانی می کنند ، حاضر نمیشوند .

چرا حضور در مجلس گناه ، حرام است ؟

در مراکز نظامی و صنعتی ، به خاطر پنهان داشتن اسرار جنگی و تاکتیکی ، قسمتی از اراضی را ، منطقه ممنوعه اعلام می دارند ، گاهی به خاطر اهمیت مطلب ، نه تنها ورود در منطقه ، ممنوع می گردد ، بلکه چه بسا نزدیکی به آن منطقه با خطر مرگ همراه می باشد ، از این جهت برای مناطق ممنوعه ، حریمی قائل می شوند و اطراف حریم را با سیم خار دار ، محصور می سازند تا از این طریق حتی از نزدیکی افراد مشکوک و یا مغرض به منطقه ، جلوگیری نمایند عین همین مطالب در معاصی الهی حکمفرما می باشد گناهان بسان همان مناطق ممنوع می باشند - که ورود به آن برای افراد حرام است ولی خداوند بزرگ برای صیانت افراد از ارتکاب گناه ، حریمی برای آن قائل شده است و آن همان شرکت در مجالس

گناه می باشد و شرکت در این مجالس به منزله شکستن قرق و نزدیکی به خود گناه تلقی می گردد یک چنین فرد در یک قدمی گناه قرار می گیرد و به زودی آلوده به گناه می شود ، و لذا در مراکز نظامی اخطار می کنند که نه تنها ورود به منطقه حرام است ، بلکه نزدیکی به آن نیز با خطر مرگ همراه می باشد .

اسلام نیز می گوید : نه تنها خود را به گناه آلوده مکن ، بلکه خود را در نزدیکی و آستانه گناه قرار مده که خواه ناخواه انسان را به گناه می کشد و در آیه مورد بحث یکی از - نشانه های بندگان خدا را پرهیز از حضور در مجالس گناه اعلام می دارد .

در قرآن مجید در آیات متعددی از شرکت در مجالس گناه نهی شده است مانند :
 ۱- و قد نزل علیکم فی الکتاب ان اذا سمعتم آیات الله یکفربها و یستهزء بها فلا تقعدوا معهم حتی یخوضوا فی حدیث غیره انکم اذا مثلتم ان الله جامع المنافقین و الکافرین فی جهنم جمیعا ۶
 " در کتاب بر شما نازل شده است که هر موقع بشنوید که آیات الهی را انکار و یا مسخره می کنند با آنان ننشینید تا سخن دیگر را آغاز کنند و گرنه شما نیز مثل آنان خواهید بود خداوند منافقان و کافران را در دوزخ گرد می آورد "

۵- سوره مجادله آیه ۲

۶- سوره نساء آیه ۱۴۰

۲- و اذا رایت الذین یخوضون فی آیتنا فأعرض عنهم یخوضون فی حدیث غیره^۷ : " هرگاه کسانی را دیدی که به بدگوئی در آیات ما فرو رفته‌اند از آنان روی برگردان تا در سخن دیگر وارد شوند .
این آیات و نظایر آنها به جامعه با ایمان هشدار می دهد که حضور در مجالس معصیت هرچند به صورت تماشاگر هم باشد ، حرام است و مایه تقویت کفر ، وجرات گنہکار به گناه و موجب لغزش خود انسان نیز می باشد احادیث اسلامی به پیروی از قرآن باشدیدترین لحن از حضور در این گونه مجالس جلوگیری کرده و بعنوان نمونه ، احادیثی را یاد آور می شویم :

امام هشتم (ع) می فرماید :

۱- المطلاع فی الشطرنج کالمطلع فی النار^۸ : " نظارت و نگاه کردن بر بازی شطرنج بسان نظرافکندن بر آتش است .

امام صادق (ع) می فرماید :

لاتصحبوا اهل البدع ولا تجالسوهم فتکونوا عند الناس کواحد منهم ... و قال رسول الله المرء علی دین خلیله وقرینه^۹

: با گروه بدعت گذار نشست و برخاست نکنید مبادا بسان آنان باشید و پیامبرگرامی فرمود انسان بر آئین دوست و صاحب خود

می باشد .

۳- امام صادق فرمود :

لا ینبغی للمومن ان یجلس مجلسا یعص الله فیہ ولا یقدر علی تغییره^{۱۰}

هرگز شایسته نیست که فرد با ایمانی در مجلسی بنشیند که در آن خدا را نافرمانی می کنند و او قادر بر جلوگیری نیست .

از آیه مورد بحث باید به خوبی پند بگیریم از مجالس شراب و قمار ، رقص ، عروسی هائی که با ساز و آواز و گرام همراه است محافلی که در آن پشت سر افراد بدگوئی می شود جشن هائی که با حرام آمیخته است ، کاملا باید بپرهیزیم تا بتوانیم از بندگان صالح خدا باشیم .

در پایان از ذکر نکته‌های ناگزیریم :

برخی از مفسران احتمال داده اند که مفاد آیه مورد بحث این است که شهادت دروغ نمی دهد ، ولی این احتمال بعید است زیرا اگر مقصود این بود باید بفرماید " ولا یشهدون شهاده ، در صورتی که در آیه لفظ " شهاده " درکار نیست .

۷- سوره انعام آیه ۶۸

۸- وسائل الشیعه کتاب تجارت ، باب ۱۰۳ از باب های مایکتب به حدیثهای ۴۲

۹- وسائل الشیعه کتاب حج ابواب احکام عشرت ، باب ۲۷ حدیث ۱

۱۰- وسائل الشیعه کتاب جهاد ابواب امر بمعروف باب ۴۸ حدیث ۴